

Majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse ja riigilõivuseaduse täiendamise seadus (eksperimenteerimisprojekt)

§ 1. Majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse täiendamine

Majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse 2. peatükki täiendatakse 3. jaoga järgmises sõnastuses:

„3. jagu

Majandustegevus eksperimenteerimisprojektina

§ 28¹. Eksperimenteerimisprojekt

Selleks, et ettevõtja saaks turul testida uudset toodet või teenust, mille turule laskmist kehtivad õigusaktid piiravad või millega seotud majandustegevuse nõuetele ettevõtja ei vasta, võib majandushaldusasutus lubada ettevõtjal ajutiselt uudse toote või teenuse turule tuua (edaspidi *eksperimenteerimisprojekt*, ka *projekt*) ning majandushaldusasutusel on õigus otsustada, et projekti takistava õigusnormi kohaldamise asemel täidab ettevõtja asjassepuutuva õigusnormi eesmärgid muul viisil, kui:

- 1) vastavas valdkondlikus õigusaktis on sätestatud tingimused eksperimenteerimisprojektide läbiviimiseks;
- 2) toode või teenus on innovaatiline ning selle valmidusaste on projekti elluviimiseks piisav;
- 3) projekti elluviimisel on positiivne mõju Eesti ühiskonnale või majandusele ning selle läbiviimine pole vastuolus avaliku korra või heade kommetega;
- 4) projekti elluviimisega seonduv võimalik kasu on eelduslikult suurem sellega kaasnevast võimalikust kahjust ning muuhulgas pole ohtu inimese elule, tervisele, varale või keskkonnale, avalikule julgeolekule ega häiri elutähtsate teenuste toimepidevust või üldhuviteenuse toimimist.

§ 28². Eksperimenteerimisprojekti taotlus

(1) Juriidiline isik või juriidilised isikud ühiselt (edaspidi *taotleja*) esitavad kirjaliku eksperimenteerimisprojekti taotluse Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile.

(2) Taotlus peab lisaks haldusmenetluse seaduse § 14 lõikes 3 sätestatule sisaldama:

- 1) taotleja registrikoodi ja kontaktandmeid;
- 2) taotleja juhtorgani liikmete ja tegelike kasusaajate nimesid, sünniaegu ja teavet, kas tegemist on riikliku taustaga isikutega;
- 3) projekti esemeks oleva toote või teenuse kirjeldust, sealhulgas selle valmidusastet ja innovaatilisust;
- 4) projekti elluviimise eesmärgi, kestust ja geograafilist ulatust;
- 5) õigusnorme, mis projekti elluviimist takistavad, koos takistust käsitava analüüsiga;
- 6) meetmed, mida taotleja kavatseb rakendada, et tagada projekti ajal punktis 5 kirjeldatud õigusnormide eesmärkide täitmine muul viisil;
- 7) projekti eeldatavat mõju Eesti ühiskonnale ja majandusele.

(3) Taotlusele tuleb lisada riskide maandamise plaan, milles kirjeldatakse projekti elluviimisega kaasneva võiva riskide ning antakse ülevaade meetmetest, mida taotleja plaanib rakendada, et tagada projekti esemeks oleva toote või teenusega kokku puutuvate isikute teavitamine projekti elluviimisest ning nende elu, tervise, vara ja keskkonna ohutus.

§ 28³. Eksperimenteerimisprojekti taotluse menetlus

(1) Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium kontrollib taotluse vastavust käesoleva seaduse §-s 28² sätestatud nõuetele ning annab taotlusele oma hinnangu, kas:

- 1) projekti esemeks oleva toote või teenuse testimist pärsib taotluses märgitud õigusnorm;
- 2) projekti esemeks olev toode või teenus on innovaatiline ning selle valmidusaste projekti elluviimiseks piisav;
- 3) projekti elluviimine on avalikes huvides, sealhulgas millist positiivset mõju võiks projekt Eesti riigile, ühiskonnale ja/või majandusele pakkuda;
- 4) projekti elluviimisel saab täita asjassepuutuva õigusnormi eesmärgi muul viisil nii, et oleks jätkuvalt tagatud kolmandate isikute, vara ja keskkonna ohutus ning asjassepuutuvate isikute põhiõiguste kaitse;
- 5) projekti elluviimise potentsiaalne kasu on eelduslikult suurem sellega kaasnevast võimalikust kahjust;
- 6) projekti esemeks oleva toote või teenuse testimist reguleeriv eriseadus võimaldab projekte ellu viia.

(2) Kui taotlus ei vasta käesoleva seaduse §-s 28² esitatud nõuetele või kui taotluse läbivaatamiseks on vaja esitada lisaandmeid, määrab Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium taotlejale vähemalt 15-tööpäevase tähtaaja taotluse parandamiseks või täiendamiseks. Nimetatud tähtaega võib Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium taotleja põhjendatud taotluse alusel pikendada. Kui taotleja puudusi tähtpäevaks ei kõrvalda või vajalikke lisaandmeid ei esita, jäetakse taotlus läbi vaatamata ja tagastatakse taotlejale.

(3) Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium annab taotlusele eelhinnangu 15 tööpäeva jooksul pärast nõuetekohase taotluse kättesaamist. Kui taotluse läbivaatusel selgub, et taotlust on vaja parandada või täiendada, hakkab tähtaeg taotluse läbivaatamiseks kulgema pärast kõikide puuduste kõrvaldamist ja lisaandmete ja dokumentide esitamist. Taotluse hindamise tähtaega võib Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium sellekohase põhjendatud teatega pikendada.

(4) Kui Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium leiab taotlust hinnates, et eksperimenteerimisprojekt ei täida mõnd käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud nõuet võib Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumil taotluse rahuldamata jätta.

(5) Positiivse eelhinnangu korral käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud eeltingimuste täitmise kohta teeb Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium taotlejale oma eelhinnangu teatavaks ning edastab taotluse 15 tööpäeva jooksul pädevale majandushaldusasutusele, kelle vastutusalas on järelevalve taotletava eksperimenteerimisprojektiga elluviidava majandustegevuse üle.

(6) Pädev majandushaldusasutus hindab Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi poolt edastatud taotluse menetlemisel, kas:

- 1) meetmed, mida taotleja kavatseb rakendada, et tagada eksperimenteerimisprojekti ajal asjassepuutuva õigusnormi eesmärgi täitmine muul viisil, on piisavad;
- 2) meetmed (riskide maandamise plaan), mida taotleja kavatseb rakendada, et tagada eksperimenteerimisprojektiga kokku puutuvate kolmandate isikute teavitamine projekti elluviimisest ning nende isikute, vara ja keskkonna ohutus, on piisavad;
- 3) eksperimenteerimisprojekti esemeks oleva toote, teenuse või tehnoloogia testimist reguleeriva eriseaduse kohaselt on eksperimenteerimisprojekti elluviimine lubatud;

4) esineb vajadus teostada eksperimenteerimisprojekti elluviimise ajal lisaks taotleja poolt rakendatavatele meetmetele ohutuse tagamiseks ka täiendavat regulaarset riiklikku järelevalvet.

(7) Kui pädev majandushaldusametuse hinnangul on taotluses kirjeldatud meetmed asjassepuutuva õigusnormi eesmärgi täitmiseks, kolmandate isikute teavitamiseks või ohutuse tagamiseks ebapiisavad või kui taotlusele juurde on vaja esitada lisaandmeid või dokumente, on pädev majandushaldusametuse õigus määrata taotlejale vähemalt 15-tööpäevane tähtaeg taotluse täiendamiseks. Nimetatud tähtaega võib majandushaldusametuse taotleja põhjendatud taotluse alusel pikendada. Kui taotleja taotlust määratud tähtajaks nõuetekohaselt ei täienda, jäetakse taotlus rahuldamata.

(8) Pädev majandushaldusametuse kooskõlastab taotluse 15 tööpäeva jooksul pärast taotluse kättesaamist. Kui taotluse läbivaatusel selgub, et taotlust on vaja parandada või täiendada, hakkab tähtaeg taotluse läbivaatamiseks kulgema pärast kõikide puuduste kõrvaldamist ning lisa andmete ja dokumentide esitamist. Taotluse menetlemise tähtaega võib pädev majandushaldusametuse põhjendatud teatega pikendada.

(9) Kui pädev majandushaldusametuse hinnangul ei täida eksperimenteerimisprojekt mõnda käesoleva paragrahvi lõike 6 punktides 1–3 sätestatud tingimust võib majandushaldusametuse jätta taotluse kooskõlastamata.

(10) Taotluse majandushaldusametuse kooskõlastamise korral langetab Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium menetluse osas otsuse 15 tööpäeva jooksul. Seejärel sõlmib pädev majandushaldusametuse taotlejaga halduslepingu, milles lepatakse kokku tingimused, mille täitmise korral on taotlejal lubatud eksperimenteerimisprojekt ellu viia.

(11) Halduslepingus sätestatakse vähemalt järgmine:

- 1) juriidiline isik või juriidilised isikud, kes eksperimenteerimisprojekti elluviimise eest vastutavad;
- 2) majandushaldusametuse(ed), kes vastutavad valdkondlikust õigusaktist tulenevalt eksperimenteerimisprojekti järelevalve ja lepingu tingimuste täitmise kontrolli eest;
- 3) lepingu kehtivusaeg, mis ei tohi ületada kahte aastat alates halduslepingu sõlmimisest, kuid mida võib käesolevas seaduses sätestatud tingimustel pikendada;
- 4) õigusnormid, mille kohaldamise viisi eksperimenteerimisprojekt mõjutab, ning meetmed, mida taotleja kohustub rakendama, et tagada projekti ajal nende õigusnormide eesmärkide täitmine muul viisil;
- 5) projekti elluviimise eritingimused, sealhulgas võimalikud piirangud, ohutusnõuded ja aruandluskohustus;
- 6) kohustus teavitada kolmandaid isikuid eksperimenteerimisprojektist ja teavitamise viis;
- 7) halduslepingu tähtaja pikendamise ja ennetähtaegse ülesütleamise alused, tingimused ja protseduur.

(11) Halduslepinguga ette nähtud erand ei laiene nõuetele, mis tulenevad vahetult Euroopa Liidu õigusest või Eesti Vabariigi rahvusvahelistest kohustustest, kui asjakohane õigusakt seda ei võimalda. Kui see on asjassepuutuvate õigusaktide kohaselt nõutav või vajalik, peab pädev majandushaldusametuse või asjaomane valitsusametuse tagama asjakohase suhtluse asjaomaste Euroopa Liidu või rahvusvaheliste institutsioonidega.

(12) Pärast halduslepingu sõlmimist avaldab Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium kokkuvõtliku teabe eksperimenteerimisprojekti elluviimise kohta oma veebilehel.

§ 28⁴. Eksperimenteerimisprojekti elluviimine ja lõpetamine

(1) Projekti ellu viiv ettevõtja teavitab avalikkust projekti elluviimisest viisil, mis juhib projektiga kokku puutuvate isikute tähelepanu asjaolule, et tegu on eksperimenteerimisprojektiga, ning annab teavet selle kohta, kuhu saab probleemide korral pöörduda.

(2) Projekti ellu viiv ettevõtja esitab projekti elluviimiseks loa andnud majandushaldusasutusele perioodilisi aruandeid halduslepingu tingimustes ettenähtud mõistlikus mahus ja tähtaegadel. Aruanded peavad sisaldama teavet projekti kulgemise, saavutatud tulemuste ning aset leidnud vahejuhtumite kohta, samuti andmeid, mis võimaldavad hinnata projekti eesmärkide täitumist. Ettevõtja esitab koopia aruandest teadmiseks ka Majandus- ja Kommunikatsiooniministriumile.

(3) Vajaduse korral võib pädev majandushaldusasutus halduslepingut ühepoolset muuta või selle lõpetada enne tähtaega haldusmenetluse seaduse §-s 102 sätestatu alusel.

(4) Lisaks haldusmenetluse seaduse §-s 102 sätestatule on pädeval majandushaldusasutusel õigus halduslepingut ühepoolset muuta või lõpetada enne tähtaega muuhulgas ka juhul, kui:

- 1) ilmnevad uued asjaolud, mis oleks halduslepingu sõlmimise hetkel välistanud selle sõlmimise;
- 2) ettevõtja rikub oluliselt halduslepingu tingimusi või on taotluse menetlemisel andnud või annab lepingu täitmisel Majandus- ja Kommunikatsiooniministriumile või pädeva(te)le majandushaldusasutus(t)ele ebaõiget teavet;

(5) Kui eksperimenteerimisprojekti elluviimise käigus ilmneb, et projekti eesmärkide saavutamine eeldab pikemat aega, kui on halduslepingus sätestatud tähtaeg, võib pädev majandushaldusasutus projektis osaleva ettevõtja põhjendatud kirjaliku taotluse alusel halduslepingu kehtivust pikendada korraga kuni üheks aastaks.

(6) Lepingu tähtaja pikendamise taotlus tuleb esitada pädevale majandushaldusasutusele kirjalikult hiljemalt 30 kalendripäeva jooksul enne halduslepingu kehtivuse lõppemist. Taotlus peab sisaldama ülevaadet eksperimenteerimisprojekti senisest käigust ja põhjendust, miks projekti eesmärgid ei olnud võimalik saavutada halduslepingus sätestatud aja jooksul ning kuidas tähtaega pikendades kavatsetakse need eesmärgid saavutada. Pädev majandushaldusasutus otsustab halduslepingu pikendamise üle kümne tööpäeva jooksul pikendamise taotluse saamisest.

(7) Eksperimenteerimisprojekti ellu viinud ettevõtja ja projekti elluviimise üle järelevalvet teostanud majandushaldusasutus esitavad 30 kalendripäeva jooksul halduslepingu kehtivuse lõppemisest arvates Majandus- ja Kommunikatsiooniministriumile teabe, mille alusel Majandus- ja Kommunikatsiooniministrium koostab 60 kalendripäeva jooksul halduslepingu kehtivuse lõppemisest projekti kokkuvõtva aruande. Aruanne sisaldab ülevaadet projekti käigust, saavutatud tulemustest ja mõjudest ning hinnangut asjassepuutuva õigusnormi muutmise vajadusele projekti esemeks oleva toote, teenuse või tehnoloogia kasutusele võtmiseks pärast projekti lõppemist.

(8) Kokkuvõtte projekti tulemustest avalikustab Majandus- ja Kommunikatsiooniministrium oma veebilehel.

§ 28⁵. Riigilõiv eksperimenteerimisprojekti taotluse läbivaatamise eest ning järelevalvetasu

(1) Kui Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium annab taotlusele positiivse eelhinngu, teavitab ta sellest taotlejat, esitades koos sellega taotlejale juhised riigilõivu tasumiseks taotluse läbivaatamise eest. Taotleja tasub riigilõivu riigilõivuseaduses sätestatud määras.

(2) Kui see on eriseaduses ette nähtud ning projekti elluviimiseks vajalik, tasub taotleja pädevale majandushaldusasutusele projekti elluviimise järelevalve eest järelevalvetasu.“.

§ 2. Riigilõivuseaduse täiendamine

Riigilõivuseaduse 17. peatüki 4. jagu täiendatakse §-ga 345¹ järgmises sõnastuses:

„§ 345¹. Eksperimenteerimisprojekti taotluse läbivaatamine

Eksperimenteerimisprojekti taotluse läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu 1200 eurot.“.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees

Tallinn, 2025

Algatab Vabariigi Valitsus 2025

(allkirjastatud digitaalselt)